

Nore og Uvdal kommune

Rødberg : 24.05.2016
Arkiv : S11
Saksmappe : 2016/358
Avd. : Kommuneplanlegger

Saksbehandler : Grete Blørstad

Høringsuttalelse. Bjønnebekk kraftverk

MØTEBEHANDLING:		
Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Formannskap	06.06.2016	33/16
Kommunestyret	13.06.2016	34/16

Saken gjelder:

Høring av konsesjonssøknad for bygging av Bjønnebekk kraftverk ved Uvdal Skisenter.

Fakta:

Norges vassdrags- og energidirektorat har i brev 18.03.2016 sendt søknad fra Uvdal Fossekompagni AS om konsesjon for bygging av Bjønnebekk kraftverk på høring. Nore og Uvdal kommune har fått utsatt høringsfrist til 13.06.2016.

Bjønnebekk kraftverk vil regulere øvre og Nedre Bjønnetjønn i Nore og Uvdal kommune. Vassdraget er et sidevassdrag til Uvdalselva og Numedalslågen. Fallhøyde utgjør i hovedalternativet ca. 456 meter (kraftstasjon ved campingplassen) og i alternativ plassering ca. 423 meter (kraftstasjon ved Bjønnebekk). I begge alternativene er slukeevnen $0,36\text{m}^3/\text{s}$. Installert effekt i kraftverket er planlagt til 1,3 MW og vil produsere 4,3 GWt i hovedalternativet. Røret på 50 cm blir ca. 3500 m. Ved alternativ plassering ved Bjønnebekk er tallene ca. 2600 m, 1,2MW og 4,1 GWt.

Inntaksmagasinet øvre Bjønnetjønn søkes demmet opp inntil 2 meter og Nedre Bjønnetjønn senket med inntil 0,5 m. Reguleringsgrad for tiltaket utgjør under 1 %. Kraftverket blir i praksis å operere som et elvekraftverk. Produksjonen fra kraftverket vil forsyne ca. 200 husstander. En del av vannet på Øvre del av Mellombekken tas inn på kote 1095 og føres ned i øvre Bjønnetjønn. En del av vannet i Hegnebekk vest tas inn på kote 1066 ned i Nedre Bjønnetjønn. Det overskytende vannet vil renne som tidligere.

Av total avrenning i vassdraget målt ved Uvdalsåe vil 51 % ha passert turbinen. I vekstsesongen er 5-persentil vannføring nær null før utbyggingen. Likevel vil utbygger etablere sikker minstevannføring på 15 l/s mellom øvre og Nedre Bjønnetjønn. Tidligere kanaliseringer og overføringer til Bjønnebekk ved alpinbakken beholdes. Rør som legges i dette tiltaket vil bli nedgravd eller fylt over, og det vil ikke medføre ikke store fyllinger, skjæringer eller omfattende sprenging. Kraftverket bygges i nærheten av Uvdal Skisenter. Dette tiltaket tenkes i konsesjonssøknaden som et samarbeidsprosjekt med snøproduksjon og kraftproduksjon med delvis felles utnyttelse av infrastruktur og traseer. Sambruk mellom kraftverk og snøproduksjon vil frigjøre elektrisk kraft som brukes i dag for pumping av vann

opp fra Uvdalselva. Traseer for rør kan brukes delvis om hverandre. Dam øvre Bjønnetjønn blir etter utbyggers vurdering knapt synlig uten at en befinner seg ved den. Kraftstasjonsbygningen vil ha samme karakteristikk som en nybygget hytte. Pumpehus vil etter utbyggers vurdering gli inn i eksisterende bebyggelse.

Ingen nye permanente veier er tenkt bygget. Tiltakshaver beskriver i søknaden at «*det er kjørbar vei opp til topp stolheis i alpinnedfarten og eksisterende vei inn til Nyseter i dag*». Tiltakshaver mener dagens landskapsbilde og tidligere foretatte inngrep kan forskjønnes ved gjennomføring av omsøkt tiltak. Det søkes om minstevannføring på 16 l/s hele året.

Fylkesmannen i Buskerud har i sin rapport «*Bekkekløfter i Buskerud — oversikt over potensielt biologisk interessante lokaliteter*» funnet 183 andre bekkekløfter, men det er ikke noe interessant omtalt i Bjønnebekk. Det er ikke fossefall, kulper eller stryk av opplevingsverdi i noen av bekkene som tiltaket omfatter. Det er heller ingen jettegryter eller noe annet spesielt i bekkeløpet. Det er tidligere er foretatt noen kanaliseringer i forbindelse med utbygging av skisenteret.

Området brukes i vintersesongen i stor grad av allmennheten. Store deler av rørgatetraseen går gjennom Uvdal Skisenter. I forslag til kommunedelplan for stier og løyper ligger det ei skiløype like sør for øvre Bjønnetjønn. Området er noe mindre i bruk i sommersesongen.

I regional plan for Hardangervidda, vedtatt 2011 er område avsatt som "*Hensynssone reiseliv*". I retningslinjene til sonen er det gitt føringer om at ny bebyggelse for overnatting ikke skal etableres over tregrensa eller i det høyesteliggende skogsbeltet, men at installasjoner for alpinanlegg kan etableres over tregrensa. For øvrig må omfang, lokalisering og andre viktige planavklaringer skje i kommunens videre planlegging av områdene. Øvre del av området, rundt Øvre Bjønnetjønn ligger like utenfor grensa til område avsatt som «Hensynssone – nasjonalt villreinområde».

I kommuneplan vedtatt i 2000 er heisområdet og området for nedfartsløyper avsatt med arealformål friområde. Nedre deler av området er avsatt med arealformål byggeområde for fritidsbebyggelse. Området ved Øvre og Nedre Bjønnetjønn er landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) der det ikke er tillatt med annen bebyggelse enn den som er knyttet til stedbunden næring. Området i sin helhet ligger innenfor forslag til Kommunedelplan for Dagalifjellet med Rødberg. Denne delplanen har vært ute til 2. gangs høring og forventes vedtatt i løpet av 2016.

Området omfattes av flere reguleringsplaner, alle med hovedvekt på fritidsbebyggelse og alpinsenter. I nedre deler av området er store deler av planlagt bebyggelse bygd ut. I øvre del av området (ca 960-1050 moh) er det godkjent ca 300 enheter for fritidsbebyggelse i Områderegeringsplan for Øvre Uvdal reiselivsområde godkjent i 2016.

Foreslått rørgatetrase mellom riggområdet ved Nyseter og ned til kraftstasjon går gjennom byggeområde regulert som fritidsbebyggelse. Setervollen på Nyseter er foreslått som riggområde.

Avbøtende tiltak opplistet i søknaden:

1. Dam øvre Bjønnetjønn er plassert i en naturlig forsenkning i terrenget og blir lite synlig.
2. I Nedre Bjønnetjønn vil arealet som omfattes av reguleringsshøyden mudres opp, slik at ikke tørre strandsoner blir større enn nødvendig, og som bedring av habitat for fisk.
3. Disse massene vil ved avtale med Skisenteret bli brukt til å pynte opp skjæringene i nedfartsløypene i alpinanlegget og til å dekke over røret ned til kraftverket.
4. Bruk av eksisterende flater som alpinløype og ved vollen ved Nyseter til midlertidig massedeponi.
5. Utbygger har valgt å ikke ta med Hegnebekk øst i utbyggingen som et avbøtende tiltak.
6. Utbygger har utelatt bruk av flere tjern oppstrøms øvre Bjønnetjønn som et avbøtende tiltak.
7. Det legges til rette for uttak av brannvann i pumpehuset.
8. Bruk av eksisterende hytte ved Nyseter som rigg.
9. Nedgraving og overfylling av rør.
10. Overfløydige masser fra trase for rør brukes lokalt i hyttefeltet som fyllmasser.
11. Bygningsmessig tilpassing til omgivelsene.
12. Nedsenking av turbinhus i forhold til terrenget for øvrig vil gi god demping av støy fra kraftverket. Der kraftstasjonen er planlagt er dybden av løsmasser ned til fjell i flg. GEO radaren ca. 3 m. (Alternativet ved Bjønnebekk). Ved campingplassen antas det også ca. 3 meter ned til fjell.
13. Kraftstasjonen blir kledd med panel og isolert, dette er også et tiltak for begrensnig av støy.
14. Det vil også legges vekt på demping av støy fra komponenter som transformator, ventilasjonsanlegg og turbinen, inkludert bakvannet. Geometrisk riktig utforming av utløp for

bakvann er viktig for støy. Bruk av gummigardin i bakvannet vil dempe støyen. Vannlås vurderes som et ytterligere avbøtende tiltak.

15. Samle vann i øvre Bjønnetjønn ved lav vannføring og begrense produksjon i helg som avbøtende tiltak.
16. Bruk av kraftkabel i stedet for linje.
17. God opprydding foretas løpende og etter at arbeidet er utført.
18. Etablering av minstevannføring mellom øvre og Nedre Bjønnetjønn på 15 l/s og som i tillegg er uavhengig av tilsiget.

Aktuelle tiltak å gjennomføre som ytterligere avbøting, opplistet i søknaden:

19. Ut fra terrengets beskaffenhet og reguleringens art antas det ikke å være behov for terskler, men det kan tas opp og vurderes ut fra den erfaring som vinnes etter at kraftverket er satt i drift.
20. Avbøtende tiltak kan også være utelatt tapping av øvre Bjønnetjønn under kote 1095 i tiden 15. juni til 1. september. Reguleringshøyden vil altså utgjøre 1 meter i denne perioden. Dette muliggjør fortsatt en akseptabel vinterdrift. Miljøvirkning av denne restriksjonen vil være visuelt positivt om sommeren.
21. Ingen anleggsaktivitet ovenfor Nyseter på kote 930 dersom det er villrein i området.
22. Eldre granskog «Granheim V» kan bli berørt, og en kan søke å justere traseen noe. Siden det ikke var nøkkelbiotop til stede kan skogen nå være avvirket gjennom skogsdrift. Naturtypen har dessuten trolig større utstrekning mot sørøst enn avgrensningen i undersøkelsen viser. Slik rørgata nå er inntegnet, berøres ingen av de påviste rødlisteartene innenfor lokaliteten, og BM foreslår ingen justeringer her.

Søknad om konsesjon fra Uvdal Fossekompani AS til utbygging av Bjønnebekk kraftverk med vedlegg (2,6 MB + 2,8 MB) ligger her:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201300236/1704222> (søknad)

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201300236/1704221> (vedlegg)

Rådmannens vurdering:

Kommunen bes spesielt om å vurdere søknaden i forhold til gjeldende arealplanstatus. Kommunens uttalelse knyttes i hovedsak til forholdet til kommuneplan og forholdet til allmenne interesser.

Nore og Uvdal kommune er i utgangspunktet positive til utnytting av kraftpotensialet i kommunen. Dette er viktig som tilleggsnæring i landbruket, for å opprettholde bosetting og som et bidrag til fornybar energi.

Prosjektet krever søknad om dispensasjon fra arealdelen av kommuneplan, eventuelt fra Kommunedelplan for Dagalifjellet med Rødberg. Prosjektet krever også søknad om dispensasjon fra flere reguleringsplaner.

Det må settes krav til arbeidet som gjør at inngrepene blir minst mulig synlige i landskapet både under byggefasen og ved avslutning av byggearbeidene.

Foreslått rørgatetrase mellom riggområdet ved Nyseter og ned til kraftstasjon går gjennom byggeområde regulert som fritidsbebyggelse (vedlegg 3 i søknaden). Det vil etter rådmannens vurdering være uheldig å legge en rørgatetrase gjennom (under) godkjent område detaljregulert for fritidsbebyggelse. Det bør settes krav til at rørgatetrase skal tilpasses godkjent områdereguleringsplan for Øvre Uvdal reiselivsområde og legges utenom byggeområder for fritidsbebyggelse.

I vedlegg 9 i søknaden er rørgatetrase tegnet inn i en grøntkorridor som forutsatt i avsnittet over.

Tiltakshaver beskriver i søknaden at «*det er kjørbar vei opp til topp stolheis i alpinnedfarten og eksisterende vei inn til Nyseter i dag*». Ingen av disse traseene er godkjente veier for kjøring med bil. I områdereguleringsplan for Øvre Uvdal reiselivsområde ligger veiløsning til de øvre deler av området på vestsiden av Bjønnebekk.

Deler av området ligger på NVE Atlas som område med potensielt jord- og flomskredfare, selv om søker skriver at «*området ikke anses utsatt for ras*».

Oppstillingen av avbøtende tiltak med tilleggstiltak virker til å være utfyllende.

Rådmannens forslag til uttalelse:

Nore og Uvdal kommunestyre er positive til at kraftpotensialet i Bjønnebekk utnyttes. Dette er viktig som tilleggsnæring i landbruket, for å opprettholde bosetting og som et bidrag til fornybar energi.

Det må settes krav til arbeidet som gjør at inngrepene blir minst mulig synlige i landskapet både under byggefasen og ved avslutning av byggearbeidene. Det må settes krav til avbøtende tiltak som ivaretar verdiene knyttet til biologisk mangfold og verneverdier.

Det må settes krav til utforming av selve kraftstasjonsbygningen og harmonisering med øvrig bebyggelse. Detaljer i utformingen må skje i nært samarbeid med Nore og Uvdal kommune. Det må settes krav til at rørgatetrase tilpasses godkjent områdereguleringsplan for Øvre Uvdal reiselivsområde og legges utenom byggeområder for fritidsbebyggelse.

Det må settes krav til vegetasjonsetablering og landskapspleie, herunder at turbinrør graves ned og får en naturlig tilgroing.

Det må settes krav til at bevaring av kantvegetasjon langs Bjønnebekk i mest mulig grad ivaretas.

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak på til sammen 22 punkter opplistet i søknaden settes som vilkår for utbygging.

Behandling Formannskap- 06.06.2016:

Lars Fullu (Sp) fremmet forslag:

«Endring i siste punkt:

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak på til sammen 18 første punkter opplistet i søknaden settes som vilkår for utbygging.»

VOTERING:

Ved alternativ votering mellom rådmannens forslag til innstilling og endringsforslaget fra Fullu ble forslaget fra Fullu vedtatt med 6 mot 1 stemme.

Innstilling Formannskap- 06.06.2016:

Nore og Uvdal kommunestyre er positive til at kraftpotensialet i Bjønnebekk utnyttes. Dette er viktig som tilleggsnæring i landbruket, for å opprettholde bosetting og som et bidrag til fornybar energi.

Det må settes krav til arbeidet som gjør at inngrepene blir minst mulig synlige i landskapet både under byggefasen og ved avslutning av byggearbeidene. Det må settes krav til avbøtende tiltak som ivaretar verdiene knyttet til biologisk mangfold og verneverdier.

Det må settes krav til utforming av selve kraftstasjonsbygningen og harmonisering med øvrig bebyggelse. Detaljer i utformingen må skje i nært samarbeid med Nore og Uvdal kommune. Det må settes krav til at rørgatetrase tilpasses godkjent områdereguleringsplan for Øvre Uvdal reiselivsområde og legges utenom byggeområder for fritidsbebyggelse.

Det må settes krav til vegetasjonsetablering og landskapspleie, herunder at turbinrør graves ned og får en naturlig tilgroing.

Det må settes krav til at bevaring av kantvegetasjon langs Bjønnebekk i mest mulig grad ivaretas.

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak på til sammen 18 første punkter opplistet i søknaden settes som vilkår for utbygging.

Behandling Kommunestyret- 13.06.2016:

Følgende representanter hadde innlegg i saken:

Tov Sandnæs (SV)

Innstillingen fra formannskapet ble vedtatt med 22 mot 1 stemme.

Vedtak Kommunestyret- 13.06.2016:

Nore og Uvdal kommunestyre er positive til at kraftpotensialet i Bjønnebekk utnyttes. Dette er viktig som tilleggsnæring i landbruket, for å opprettholde bosetting og som et bidrag til fornybar energi.

Det må settes krav til arbeidet som gjør at inngrepene blir minst mulig synlige i landskapet både under byggefasen og ved avslutning av byggearbeidene. Det må settes krav til avbøtende tiltak som ivaretar verdiene knyttet til biologisk mangfold og verneverdier.

Det må settes krav til utforming av selve kraftstasjonsbygningen og harmonisering med øvrig bebyggelse. Detaljer i utformingen må skje i nært samarbeid med Nore og Uvdal kommune. Det må settes krav til at rørgatetrase tilpasses godkjent områdereguleringsplan for Øvre Uvdal reiselivsområde og legges utenom byggeområder for fritidsbebyggelse.

Det må settes krav til vegetasjonsetablering og landskapspleie, herunder at turbinrør graves ned og får en naturlig tilgroing.

Det må settes krav til at bevaring av kantvegetasjon langs Bjønnebekk i mest mulig grad ivaretas.

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak på til sammen 18 første punkter opplistet i søknaden settes som vilkår for utbygging.